

Kai kalendoriuje pamatai kovo 19 dienos datą, taip ir susimąstai: kas galėjo tikėtis, kad viskas taip susiklostys. 1972 m. kovo 19 d. pasirodė Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, slapto pagrindžio laikraščio, pirmasis numeris. Idealistai, išėję kovoti prieš baisią žmogaus vergiją, tikėjo, kad jie išleis tik 10 numerių, visi bus pasodinti į kalėjimus, ir taip baigsis ši istorija. Per 12 metų išėjo 64 Kronikos numeriai. Iš jų Amerikos krantus pasiekė tik 62. Per 10 metų už Kronikos leidimą suimta ir nuteista 13-ka asmenų.

Tie žmonės savo pasiaukojimu paskleidė tiesą apie gyvenimą Sovietų Sąjungoje. Ir čia buvo tas stebuklas. Kiek lietuviai rašė apie tautinę priespaudą, kad rusiškas imperializmas paglemžia tautas. Tas pasaulio politinių viršūnių taip nejaudino. Tačiau žmonės jaudino paprastų žmonių, ieškančių ir skelbiančių tiesą, persekiojimo faktai.

Kronikos leidėjai pradžioje svarstė: koku būdu perduoti žinias, ar rašyti žmonių mėgstamus straipsnius, ar kalbėti apie realų gyvenimą. Ir jie pasirinko šį kelią - rašyti tik tiesą. Tegu kalba patys už save aprašomi faktai, kaip Sovietų Sąjungoje persekiojami žmonės už religinius įsitikinimus, kitaminčiai. Senieji Nerono laikai buvo jau gilioje istorijoje, bet lyg kažkas norėjo juos prikelti.

Sovietinė sistema norėjo pavergti žmones, žalodama jų dvasią, uždarydama ją raudoname melo pasaulyje. Kiekvienas taip laukiamas iš Lietuvos Kronikos numeris tuoj buvo verčiamas į anglų kalbą ir išspausdinamas penkiais tūkstančiais egzempliorių, kurių dalis buvo paskleidžiama Senate, Kongrese, laikraščių redakcijose, radijo ir televizijos kanaluose. Didžiulį darbą čia atliko Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa. O kaip jaudinančiai visame pasaulyje nuskambėjo Nijolės Sadūnaitės byla.

Kronikos išleidimas davė pradžią visai pagrindžio spaudai, kuri suvaidino svarbų vaidmenį, griauinant Sovietų imperijos pamatus.

Šia proga prisimenamas ir mūsų laikraščio vaidmuo. Kronika, patekusi į Ameriką, pirmiausia ir patekdavo į "Darbininko" redakciją. Čia ji buvo aptvarkoma, perfotografuojama, perrašoma ir platinama. Iš pat pradžių, kai pasklido pirmos žinios apie pagrindžio spaudą, tai buvo sensacija. Pirmosios spaudos konferencijos tuojau turėjo didelį poveikį.

Didelį vaidmenį atliko prof. Juozas Brazaitis, tada dirbęs "Darbininko" redakcijoje. Jis ir sukūrė Kronikos biuletenių rinkinio visą architektūrą. Jo idėja buvo leisti rinkinius atskirais numeriais, juos kuo plačiausiai paskleisti, tuoj organizuoti vertimus į kitas kalbas.

Prof. J. Brazaitis mirė 1974 m. lapkričio 28 d. Tokie tomai ir toliau buvo leidžiami. Iš viso išleista 7 didžiuliai tomai. Tai lietuvių vargų, kančių ir didžiųjų trėmimų istorija.

Gyvename neramiais laikais. Ir toliau vyksta kova tarp blogio ir gėrio. Ir netikėtai aukštais pareigūnais, kurie didžiuliuose straipsniuose ir gražbylingose kalbose bando nuslėpti tiesą, kalbėdami vien tik apie vis gėrėjantį gyvenimą Tėvynėje. Neleiskime, kad į Lietuvą grįžtų gražus melas. Geriau pasirinkime karčią, nuogą tiesą. Juk tik ji įpareigos mus visus kartu dirbti keičiant ir kuriant. Kristus yra pasakęs: tiesa jus padarys laisvus.

"Fondation Antanas Moncys", arba čekių: "Fondation Antanas Moncys", kurį atsiųsti su čia pridedamu tekstu: pavardė, vardas, adresas, profesija, telefonas. Norėdamas padėti "Antano Mončio fundacijai", siunčiu..... sumą čekių tiesiog į banką. Data. Parašas.

Jūs gausite pakvitavimą ir fundacija Jūs pastoviai informuos apie savo veiklą.

Jei reikėtų daugiau žinių, prašoma susisiekti su Jean - Christopher Moncys telefonu 42 55 71 77.

A. M. F.

visada reikia didelės širdies".

Štai kaip apie Nijolę Ščiukaitę savo knygoje "Mūza su mikrofonu" yra pasakęs muzikos kritikas S. Šaltenis: "Estradoje nedaug atsirastų tokių išraiškingą, gražų balsą ir sugebančių taip meistriškai ir žaismingai dainuoti. N. Ščiukaitė - daugiaplanė dainininkė, ji moka greit pasikeisti, įtikinti labai skirtingo charakterio dainomis. Jos interpretacijai būdingas meistriškumas, didelė vidinė kultūra".

Gyvenant kasdieniais rūpesčiais, sunku suvokti negailestingai bėgantį laiką. Tam, matyt, ir yra skirtos sukaktys, jubiliejai, per kuriuos mes visi atsigrežiame atgal ir, suskaičiavę nuo kažkokio atskaitos taško prabėgusius metus, padarome netikėtą atradimą: "... tarytum visa tai vyko vakar". Antroji mintis, kad tiek nedaug per tuos metus spėta padaryti, varo į neviltį. Tokios panikos išvengia tik tie, kurie užsibrėžia realų tikslą ir jį pasiekia. Tuo gali pasigirti ir Nijolė Ščiukaitė. Bet, kaip sako pati dainininkė, pati didžiausia palaima gyvenime - nuolat būti reikalingu kitiems. Trisdešimt metų Nijolė neišduoda savo publikos ir žmonės ištikimai eina "į Ščiukaitę"... Trisdešimt metų ji, jos dainos reikalingos Lietuvai.

("Lietuvos aidas", 1994 m. 4. 12.)

Religinis konkursas

Prelatas Juozas Prunskis, 1995 metais skiria premiją(s) Krikščionybės Idealų Ugdymui, sumoje \$4,500.

Gali būti: 1. Krikščionybės idealus ugdantis projektas, pilnai suplanuotas ir vykdomas, su finansine samata.

2. Vienas religinis veikalas, savo parašytas ar išverstas, mašinėle atspausdintas, dar neišleistas.

Projektas ar veikalas pasirašomas slapyvardžiu. Atskiram užkliuotame voke pridedama tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

Konkurso medžiagą reikia atsiųsti iki 1995 m. rugpjūčio 1 d. šiuo adresu: Sisters of the Immaculate Conception, Religinis Konkursas, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260.

Sesuo M. Bernadeta

Mokslinė konferencija

Pasaulio lituanistų bendrija (International Association of Scholars in Lithuania) šių metų birželio 27 - 29 dienomis Vilniaus pedagoginiame universitete (Švčėnkos gatvė 31) rengia mokslinę konferenciją: "Priklausomybės metų (1940 - 1990) lietuvių visuomenė: pasipriešinimas ir/ar prisitaikymas".